

[314.74+342.7](478)

MIGRAȚIA ȘI DREPTURILE OMULUI

*Drd. Svetlana RUSU,
Institutul de Relații Internaționale al MAE
din Rusia, Moscova (MGIMO)
dmp@mgimo.ru
ORCID: 0000-0002-1250-9125
<https://doi.org/10.53486/econ.2021.117.052>*

Articolul descrie corelația dintre migrație și drepturile omului în Republica Moldova. În prezent, migrația este considerată o mare problemă pentru Moldova. Țara se confruntă cu sărăcia, lipsa locurilor de muncă, de aceea, moldovenii sunt nevoiți să plece în străinătate, sperând să găsească nu numai un loc de muncă mai profitabil, ci și un mediu de trai mai bun. Republica Moldova se confruntă cu o criză a muncii salariate, care rezultă dintr-o combinație de factori, precum emigrarea în masă pentru muncă, salarii foarte mici, plata nedeclarată, puterea slabă de negociere a angajaților din cadrul întreprinderilor, sentimentul de nedreptate în rândul angajaților.

Cuvinte-cheie: drepturile omului, migrație, Republica Moldova, COVID-2019, Obiective de dezvoltare durabilă.

JEL: F22, F24, F66.

Introducere

Migrația este recunoscută, pe de o parte, drept una dintre problemele stringente ale actualității, afectând, preponderent, nu doar economia țării-gazdă, ci și securitatea acesteia. Pe de altă parte, migrația este un fenomen social, care prezintă oportunități de dezvoltare a omului în particular și a populației per ansamblu, cu efecte benefice atât pentru țările de origine ale migranților, cât și pentru țările de destinație ale acestora. Or, anume datorită migrației este ameliorată presiunea șomajului în țările de origine, prin oferirea de forță de muncă productivă, fiind, de altfel, un „colac” de salvare economică pentru cetățeni: femei și bărbați, deopotrivă. În aceeași ordine de idei, remitențele – ca o consecință a migrației – favorizează creșterea

[314.74+342.7](478)

MIGRATION AND HUMAN RIGHTS

*PhD candidate Svetlana RUSU,
Moscow State Institute of International
Relations, MGIMO University
dmp@mgimo.ru
ORCID: 0000-0002-1250-9125
<https://doi.org/10.53486/econ.2021.117.052>*

The article describes the correlation between migration and human rights in the Republic of Moldova. Today migration is considered a great problem for Moldova. The country is facing poverty, lack of jobs, Moldovans are forced to go abroad, hoping to find not only a more profitable job, but also a safe living environment. The Republic of Moldova is facing a crisis of wage labour, which results from a combination of factors such as mass emigration for work, very low wages, undeclared payment, poor negotiation power of employees within enterprises, the feeling of injustice among employees. Violation of employees rights causes many workers to go abroad in search of a better place to work and live.

Keywords: human rights, migration, the Republic of Moldova, COVID-2019, Sustainable Development Goals.

JEL: F22, F24, F66.

Introduction

On one hand, migration is recognized as one of the most pressuring issues nowadays, mainly affecting not only the economy of the hosting country, but also its security. On the other hand, migration is a social phenomenon, which presents opportunities for the development of an individual in particular and of the population as a whole, with beneficial effects for both: the countries of origin of migrants and their destination countries. This is precisely because of migration, the pressure of unemployment in the countries of origin is improved by providing productive labour and is also an economic lifesaver for citizens: women as well as men. In the same context, remittances – as a

economică. În țările de destinație, imigranții ocupă, de obicei, locuri de muncă mai puțin atractive pentru lucrătorii autohtoni, dar, totuși, solicitate pe piața muncii.

În etapa actuală, aproximativ 3,6% din populația mondială, sau 281 de milioane de oameni, sunt imigranți. La baza acestei situații nu stă atât dorința emigrantului de a-și părăsi benevol țara, cât, în mare parte, presiunea, pe care o resimte majoritatea populației de a-și lăsa locul de baștină din cauza sărăciei, lipsa accesului la asistență medicală calificată, nivelul scăzut de școlarizare, lipsa apei potabile și a serviciilor de canalizare, deficitul de locuințe accesibile, consecințele degradării mediului sau schimbările climatice.

Metode aplicate

Metodologia cercetării se bazează pe o gamă de metode economice și statistice, precum și metode politice, statistice, sistemice și comparative de cunoaștere.

Rezultate obținute și discuții

În acest context, Republica Moldova nu a fost ferită de fenomenul migrației. În cele trei decenii de dezvoltare, țara noastră se confruntă continuu cu sărăcia, cu lipsa locurilor de muncă – moldovenii fiind nevoiți să ia calea străinătății, în speranța de a găsi un loc de muncă profitabil, dar și un mediu de viață sigur.

Dreptul la muncă și la protecția muncii sunt garantate de articolul 43 din Constituția Republicii Moldova. Legea Supremă prevede că orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

În particular, salariații au dreptul la protecția muncii. Măsurile de protecție se raportează la securitatea și igiena muncii, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim pe economie, repausul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții decente, precum și alte situații specifice. Durata săptămânii de muncă este de cel mult 40 de ore. Dreptul la negocieri în materie de muncă și caracterul obligatoriu al convențiilor colective sunt garantate [7].

Actualmente, Republica Moldova se confruntă cu o criză a muncii salariate, care rezultă dintr-un cumul de factori, precum emigrarea

result of migration – foster economic growth. In destination countries, immigrants usually find jobs that are less attractive to domestic workers, but still in demand on the labour market.

Today, about 3.6% of the world's population, or 281 million people, are immigrants. This situation is not so much the emigrant's desire to leave his country voluntarily, but, to a large extent, the pressure that the majority of the population feels to leave their homeland due to poverty, the lack of access to qualified medical care, low level of schooling, lack of drinking water and sewerage services, shortage of affordable housing, consequences of environmental degradation or climate change.

Methods of research

The research methodology is based on a range of economic and statistical methods, as well as political, statistical, systemic and comparative methods of knowledge.

Results and discussions

In this context, the Republic of Moldova was not protected from the phenomenon of migration. During three decades of development, our country is constantly facing poverty, lack of jobs – Moldovans being forced to go abroad, hoping to find a profitable job, but also a safe living environment.

The right to work and labour protection is guaranteed by Article 43 of the Constitution of the Republic of Moldova. The Supreme Law provides that any person has the right to work, to free employment choice, to just and favourable conditions of work and protection against unemployment.

In particular, employees have the right to labour protection. The protection measures concern the work safety and hygiene, the work regime of women and young people, the establishment of a minimum wage in economy, weekly rest, paid rest leave, work performance in difficult conditions, as well as other specific situations. The duration of the working week is a maximum of 40 hours. The right to labour negotiations and the binding nature of collective agreements are guaranteed [7].

Currently, the Republic of Moldova is facing a crisis of wage labour, which results from a combination of factors such as mass emigration for work, very low wages, undeclared payment,

masivă pentru muncă, salariile foarte mici, remunerarea nedeclarată, slaba putere de negociere a salariaților în întreprinderi, sentimentul de nedreptate în rândul angajaților [13]. Încălcarea drepturilor angajaților îi determină pe mulți dintre lucrători să plece peste hotarele țării, în căutarea unui loc mai bun de muncă și de trai.

În acest context, în cadrul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) în R. Moldova, au fost elaborate o serie de obiective cu impact social, „Obiectivele de dezvoltare durabilă” (ODD), menite să crească nivelul de trai în țara noastră. În această ordine de idei, relevăm Obiectivul nr.1 „Fără sărăcie”, care prevede eradicarea sărăciei în toate formele sale, pretutindeni.

La baza Obiectivului nr. 8 „Muncă decentă și creștere economică” stă promovarea creșterii economice incluzive și durabile la un nivel avansat, ocuparea integrală și productivă a forței de muncă și munca decentă pentru toți – ceea ce denotă că o mare parte dintre cetățenii țării ar trebui să fie asigurați cu locuri de muncă menite, cel puțin, să le acopere cheltuielile lunare. Anume, agenda de dezvoltare din cadrul obiectivului menționat pune accentul pe bunăstarea oamenilor, pe creșterea economică sustenabilă, care să genereze un impact substanțial asupra calității vieții cetățenilor. Așadar, Obiectivul nr. 8 abordează necesitățile tuturor categoriilor sociale: femei și bărbați, tineri, persoane cu dizabilități, muncitori migranți și prevede instrumentele și mecanismele-cheie pentru înfăptuirea creșterii economice concentrate pe oameni: productivitatea muncii ca premisă de majorare a salariilor, cumulată cu competitivitatea, diversificarea afacerilor și inovația, crearea locurilor de muncă decente, bine și echitabil plătite, securizate și formale, precum și un sector financiar robust pentru un acces mai vast la finanțare [11]. Randamentul și eficiența resurselor în producere și consum, care au drept scop decuplarea creșterii economice de la degradarea mediului, vor conferi durabilitate sectorului real, inclusiv pieței muncii, din punctul de vedere al mediului.

poor negotiation power of employees within enterprises, the feeling of injustice among employees [13]. Violation of employees' rights causes many workers to go abroad in search of a better place to work and live.

In this context, the United Nations Development Programme (UNDP) organization in Moldova has developed a series of objectives with social impact, “Sustainable Development Goals” (SDGs), designed to increase living standards in our country. Here we would like to emphasize the Objective No.1 “No poverty”, which provides for the elimination of poverty in all its forms, from everywhere.

At the base of Objective No.8 “Decent work and growth” is the promotion of inclusive and sustainable economic growth at an advanced level, full and productive employment and decent work for everyone – which means that a large part of the country’s citizens should be provided with jobs that at least cover their monthly expenses. Namely, the development agenda within the mentioned objective emphasizes on people’s well-being, on sustainable economic growth, meant to generate a substantial impact on the life quality of the citizens. Therefore, the Objective No.8 addresses the needs of all social categories: women and men, young people, people with disabilities, migrant workers and provides key tools and mechanisms for achieving people-centred growth: labour productivity as a premise for wage growth, along with competitiveness, business diversification and innovation, creating decent, good and equitably paid, secure and formal jobs, as well as a robust financial sector for wider access to finance [11]. The yield and efficiency of resources in production and consumption, which aim to decouple economic growth from environmental degradation, will give sustainability to the real sector, including the labour market, from an environmental point of view.

Tabelul 1/ Table 1

**Situația economică în Republica Moldova 2019-2020 /
Economic situation in the Republic of Moldova in 2019-2020**

Populația, milioane / Population, millions	2,64
PIB, miliarde de dolari SUA la cursul actual/ GDP, billions of USD at the current exchange rate	11,9
PIB pe cap de locuitor, dolari SUA la cursul actual/ GDP per capita, USD at current exchange rates	4,512
Speranța de viață la naștere, ani (2019)/ Life expectancy at birth, years (2019)	70,9
IBRD/ IBRD	147,6 mil. dolari SUA/ million USD
IDA / IBRD	455,5 mil. dolari SUA/ million USD

Sursa: elaborat de autor după datele prezentate de Banca Mondială în Moldova[2]/

Source: developed by the author according to the data presented by the World Bank in Moldova [2]

Potrivit Băncii Mondiale, Republica Moldova este o țară ce are o economie cu venituri mic-mijlocii. În anul 2019, pragul sărăciei absolute a constituit, în medie, pe lună, pe o persoană – 2095,1 lei, respectiv, rata sărăciei absolute a constituit 25,2% (indicator ODD 1.2.1). În același timp, pragul sărăciei extreme a constituit, în medie – 1689,7 lei lunar, pe o persoană, iar rata sărăciei extreme a fost de – 10,7% [10]. Nivelul sărăciei a crescut potențial în 2020, ca o consecință a pandemiei de COVID-19.

În ultimii 20 de ani, economia a crescut, în medie, cu 4,6% anual, fiind determinată de consum și alimentată de remiteri. Valoarea celor din urmă se estimează la 10% din PIB [2].

Criza generată de pandemia de COVID-2019 s-a răsfrânt negativ atât asupra pieței muncii, cât și asupra migranților. Mulți dintre cei care își câștigau, permanent sau temporar, existența peste hotare au fost nevoiți să se întoarcă acasă. Categoria cea mai dezavantajată au constituit-o imigranții moldoveni aflați în țările Europei de Vest, care prestau munci în sfera serviciilor și în construcții.

Conform datelor prezentate de PNUD, în R. Moldova, din cauza faptului că 17% dintre emigranți au încetat să mai trimită bani acasă, ca urmare a pandemiei de COVID-19, 37.000 de gospodării din țară au căzut sub pragul sărăciei – ceea ce înseamnă că aproximativ 109.000 de persoane au început să trăiască mai greu. Închiderea frontierelor și alte restricții, ce

According to the World Bank, the Republic of Moldova is a country with a small-medium economy. In 2019, the threshold of absolute poverty was, on an average per month, per person MDL 2095.1, respectively, the rate of absolute poverty was 25.2% (ODD indicator 1.2.1). At the same time, the extreme poverty line was on average MDL 1689.7 per month per person, and the extreme poverty rate was 10.7% [10]. The poverty level has potentially increased in 2020, following the COVID-19 pandemic.

In the last 20 years, the economy has grown, on average, by 4.6% annually, being determined by consumption and fuelled by remittances. The value of the latter is estimated to be 10% of GDP [2].

The crisis generated by COVID-2019 pandemic has had a negative impact on both the labour market and migrants. Many of those who earned, permanently or temporarily, the existence abroad was forced to return back home. The most disadvantaged category included Moldovan immigrants in Western European countries, who worked in the field of services and construction.

According to data presented by UNDP in Moldova, due to the fact that 17% of emigrants stopped sending money home, as a result of COVID-19 pandemic, 37.000 households in the country would have fallen below the poverty line – which means that about 109.000 people started to live even harder. The closure of borders and other pandemic restrictions have

țin de pandemie, au zdruncinat bunăstarea materială a migranților moldoveni. Circa 55.000 din cei aproximativ 350.000, aflați peste hotare, au reușit să se întoarcă în țară, pe termen scurt, înainte de declararea, la 15 martie, a stării de urgență. Ceilalți s-au pomenit într-o situație extremă, deoarece multe dintre locurile de muncă ale migranților din sectoarele caracteristice „economiei gig” și din cele conexe îngrijirii domestice, pur și simplu, au dispărut. Conform sondajului, 83% dintre migranți au raportat că au fost afectați de COVID-19 din perspectiva pierderii locurilor de muncă sau/și a locuinței din cauza scăderii veniturilor [8].

Potrivit datelor Biroului Național de Statistică (BNS), în anul 2020, forța de muncă (populația activă) a Republicii Moldova a constituit 867,3 mii de persoane, dintre care populația ocupată a constituit 834,2 mii de persoane.

Din distribuția persoanelor ocupate pe activități economice, rezultă că 57,1% (476,5 mii de persoane) activează în domeniul serviciilor; 21,1% (175,9 mii de persoane) în agricultură; 14,6% (121,4 mii de persoane) sunt ocupate în domeniul industriei, iar 7,2% (60,4 mii de persoane) în construcții.

De asemenea, conform informațiilor BNS, cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real (la întreprinderi, organizații, instituții cu autonomie financiară, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică) este de 17,37 lei pe oră sau 2935 lei pe lună, calculat pentru un program complet de lucru, în medie, de 169 de ore pe lună. Salariul mediu lunar, în 2020, a constituit 8.107 lei, fiind în creștere cu 10,2% față de anul 2019 [12].

Conform datelor statistice oficiale, cele mai mari salarii au fost înregistrate în trimestrul al IV-lea din 2020, în sectorul de informații și comunicații (20,310 lei), după care urmau activitățile financiare și de asigurări (16,006 lei), pe locul trei situându-se domeniul de producție și furnizare a energiei electrice și termice, gaze, apă caldă și aer condiționat (14,385 lei).

Cele mai mici salarii s-au înregistrat în domeniile artei, recreerii și agrementului (6,310 lei), agriculturii, silviculturii și pescuitului (5,553 lei), precum și în sectorul de cazare și alimentație publică (5,141 lei).

shaken the base of Moldovan migrants. About 55.000 out of the approximately 350.000 abroad were able to return to the country in the short term before declaring the state of emergency on March 15. The others found themselves in an extreme situation, as many of the jobs of migrants in the sectors characteristic of the “gig economy” and those related to domestic care have simply disappeared. According to the survey, 83% of migrants reported being affected by COVID-19 from the perspective of losing their jobs and/ or housing due to declining incomes [8].

According to the data of the National Bureau of Statistics (NBS), in 2020, the labour force (active population) of the Republic of Moldova was 867,3 thousand people, out of which the employed population was 834,2 thousand people.

From the distribution of persons employed by economic activities it results that 57.1% (476,5 thousand persons) work in the field of services; 21.1% (175,9 thousand persons) in agriculture; 14.6% (121,4 thousand people) are engaged in industry, and 7.2% (60.4 thousand people) in construction.

At the same time, according to the information of NBS, the minimum guaranteed amount of salary in the actual sector (for enterprises, organizations, institutions with financial autonomy, regardless of the type of property and the form of legal organization) is 17.37 MDL per hour or 2,935 MDL per month, calculated for a complete program work, an average of 169 hours per month. The average monthly salary in 2020 was 8,107 MDL, being increased by 10.2% compared to 2019 [12].

According to official statistics, the highest salaries were recorded in the fourth quarter of 2020 in the information and communications sector (MDL 20,310), followed by financial and insurance activities (MDL 16,006), on the third place is the field of production and supply of electricity and heat, gas, hot water and air conditioning (MDL 14,385).

The lowest salaries were in the fields of art, recreation and leisure (MDL 6,310), agriculture, forestry and fisheries (MDL 5,553), as well as in the accommodation and catering sector (MDL 5,141).

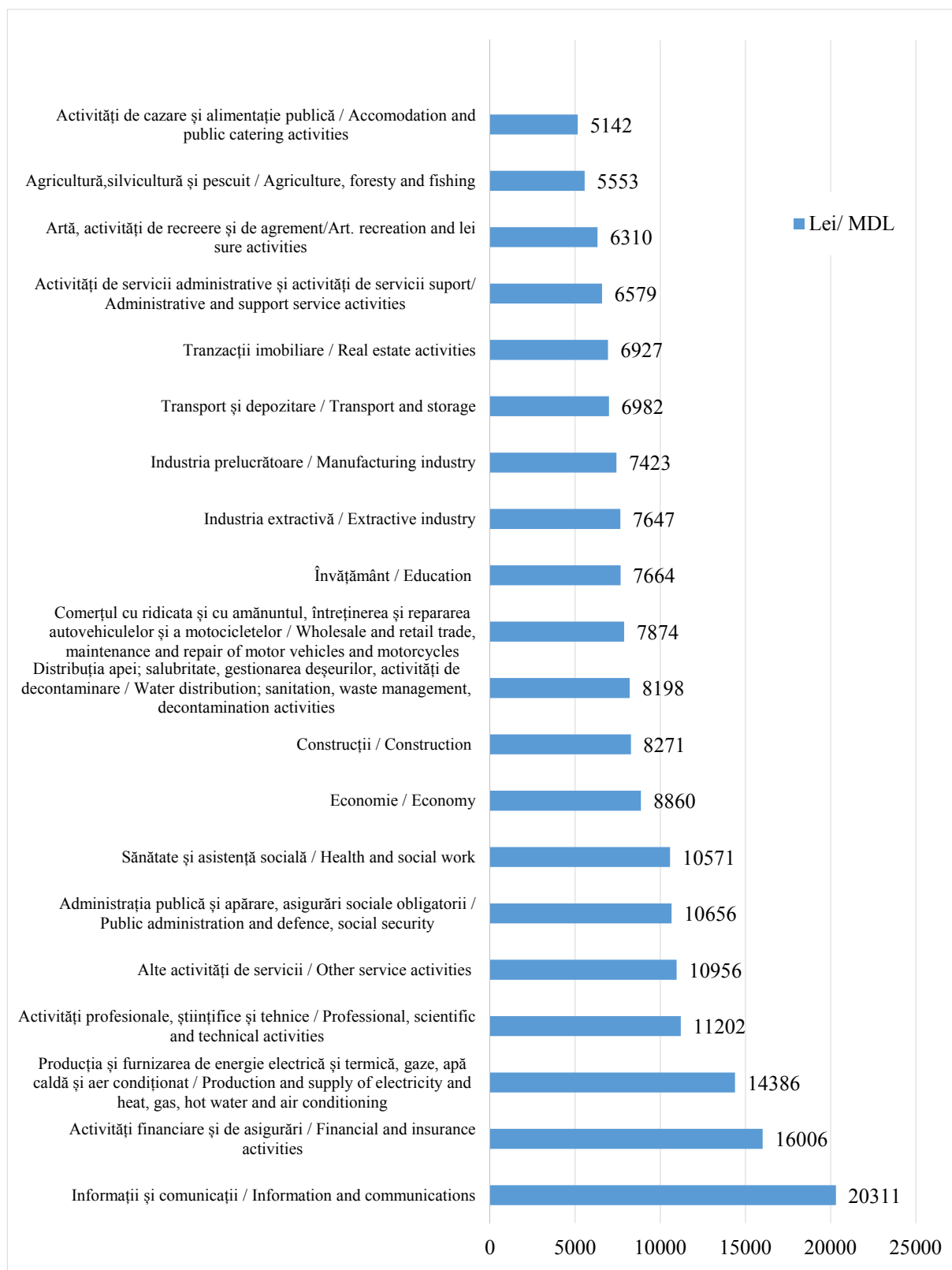


Figura 1. Câștigul salarial mediu lunar nominal brut în trimestrul IV 2020, pe activități economice / Figure 1. Gross average nominal monthly earnings in the fourth quarter of 2020, on economic activities

Sursa: date prezentate de Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova [5] / Source: data presented by National Bureau of Statistics of the Republic of Moldova [5]

Luând în considerare faptul că, în Republica Moldova, numărul populației rurale (2,025,645, BNS, 2017) depășește numărul populației urbane (1,521,894, BNS, 2017) [6], s-a stabilit că populația, care locuiește în mediul rural, este antrenată în următoarele domenii: agricultură, silvicultură și pescuit, comerț, construcții, învățământ și sănătate – acestea fiind și ramurile cel mai puțin plătite. Din cauza că cheltuielile lunare depășesc veniturile, oamenii de aici, de asemenea, sunt nevoiți să plece în străinătate, ca să-și poată întreține familiile.

Într-un raport realizat de UNICEF în R. Moldova, se relevă faptul că venitul gospodăriilor determină nu numai statutul lor socio-economic, ci și nivelul de vulnerabilitate al acestora. Veniturile familiilor cu copii sunt diferite, ca mărime și structură, de veniturile obținute de familiile fără copii, și anume în gospodăriile cu copii se câștigă substanțial mai puțin decât în gospodăriile fără copii. În medie, în 2019, venitul disponibil al primei categorii constituia 2449,1 lei pentru o persoană în fiecare lună, comparativ cu 3320,4 lei pentru a doua categorie. În plus, venitul mediu disponibil pe persoană pentru toate categoriile de gospodării din țară, a constituit 2880,6 lei. În familiile cu copii, principala sursă de venit este salariul (53,5%), urmat de venitul din prestații sociale (9,2%), din activitatea agricolă individuală (8,2%) și din activitatea individuală neagrícola (7,9%).

O sursă importantă de venit, pentru gospodăriile cu copii, continuă să fie transferurile din străinătate, reprezentând, în medie, 16,8% din venitul lor – cu 7,8 puncte procentuale mai mare decât în cazul gospodăriilor fără copii [1]. De aici, rezultă că anume cetățenii, care au doi sau mai mulți copii devin emigranți pentru a-și întreține familiile acasă.

În contextul dat, ținem să menționăm că, la capitolul respectării dreptului la muncă și la protecția muncii, la fel ca în anii precedenți, au rămas actuale aceleași probleme: salariile mici; restanțele la salariu; nerespectarea legislației muncii; practica unor angajatori de a exercita presiuni asupra salariaților pentru încetarea contractului de muncă, prin depunerea cererii de demisie sau pe cale amiabilă, prin acordul părților; implicarea insuficientă a inspectorilor muncii în examinarea plângerilor; șomajul.

Astfel, nici în 2020, problema restanțelor la salariu nu și-a pierdut actualitatea, fiind

Considering the fact that, in the Republic of Moldova, the number of rural population (2,025,645, NBS, 2017) exceeds the number of urban population (1,521,894, NBS, 2017) [4], it was established that the population living in rural areas is involved in the following areas: agriculture, forestry and fishing, trade, construction, education and health – these are also the lowest paid branches. Because the monthly expenses exceed the income, the people here also have to go abroad in order to support their families.

A report carried out by UNICEF in Moldova reveals that the income of households determines not only their socio-economic status, but also their level of vulnerability. The incomes of families with children differ in size and structure from the incomes obtained by families without children, namely in households with children they earn substantially less than in households without children. On an average, in 2019, the disposable income of the first category was MDL 2,449.1 for one person each month, compared to MDL 3,320.4 for the second category. Moreover, the average disposable income per person for all categories of households in the country amounted to MDL 2,880.6. In families with children, the main source of income is the salary (53.5%), followed by income from social benefits (9.2%), individual agricultural activity (8.2%) and individual non-agricultural activity (7.9 %).

An important source of income for households with children continues to be remittances from abroad, representing on average 16.8% of their income – 7.8 percentage points higher than in the cases of households without children [1]. It follows that the citizens, precisely, are those who have two or more children who become emigrants in order to support their families at home.

In this context, we would like to mention that in terms of respecting the right to work and labour protection, as in previous years, the same issues remain current: low wages; salary arrears; non-compliance with labour legislation; the practice of employers to exert pressure on employees to terminate their employment contract, by submitting a resignation request or by agreement of the parties; insufficient involvement of labour inspectors in complaints examination; unemployment.

Thus, even in 2020, the issue of salary arrears has not lost its relevance, requiring a

necesară o implicare mai eficientă a autorităților competente. Deși au fost întreprinse un șir de măsuri în acest scop, potrivit Confederației Naționale a Sindicatelor din R. Moldova, până în momentul actual, la unele întreprinderi, au loc restanțe la salariu de până la 2-3 luni. Conform datelor statistice, în anul 2020, la mai multe întreprinderi și instituții din țară, se atestă restanțe la plata salariilor în valoare de peste 20 de milioane de lei, care au fost acumulate timp de mai mulți ani, fapt ce lezează grav drepturile salariaților. Încălcarea termenelor stabilite de plată a salariului sau achitarea parțială a acestuia se consideră muncă forțată, care este interzisă și de Convenția privind munca forțată sau obligatorie, ratificată de Republica Moldova. În conformitate cu Codul muncii al Republicii Moldova, în caz de reținere a salariului, din vina angajatorului, salariatului i se plătesc suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere, 0,3% din suma neplătită în termen [4]. Cele mai mari datorii sunt atestate în domeniul transportului. Restanțe semnificative există și în industrie, agricultură, construcții.

Conform datelor furnizate de Centrele sindicale național-ramurale, cele mai mari restanțe la plata salariilor le înregistrează Întreprinderea de Stat „Calea Ferată a Moldovei”, iar conducerea întreprinderii motivează existența unei asemenea situații ca urmare a deficitului de mijloace financiare, care s-a creat din cauza scăderii critice a volumului de transport feroviar de mărfuri și pasageri. Conform rezultatelor Anchetei forței de muncă (AFM) [3], în trimestrul al II-lea al anului 2020, forța de muncă (populația activă) a Republicii Moldova, care include populația ocupată plus șomerii, a constituit 857,7 mii de persoane [9], fiind în descreștere cu 9,0% față de perioada similară a anului 2019 (943,0 mii).

În ceea ce ține de forța de muncă, bărbații (52,6%) au deținut o pondere mai mare în comparație cu femeile (47,4%), iar persoanele economic active, din mediul rural, s-au înregistrat în număr mai mare decât persoanele din mediul urban (55,4%, respectiv, 44,6%).

Rata de ocupare a forței de muncă, a populației de 15 ani și peste, a constituit 39,9% în 2020 (în trimestrul II 2019 – 43,4%). Acest indicator a atins valori mai înalte în rândul bărbaților – 44,8%, în comparație cu cel al femeilor – 35,6%. Ratele pe mediul de trai au

more effective involvement of the competent authorities. Although a number of measures have been taken to this end, according to the National Confederation of Trade Unions of Moldova, to date, wage withholdings of up to 2-3 months have taken place. According to statistical data, in 2020, at several enterprises and institutions in the country, there are arrears in the payment of salaries amounting to over MDL 20 million, which have been accumulated for several years, which seriously harm the rights of employees. Violation of the established deadlines for payment of salary or partial payment of it is considered forced labour, which is also prohibited by the Convention on Forced or Compulsory Labour, ratified by the Republic of Moldova. In accordance with the Labour Code of the Republic of Moldova, in case of withholding of salary, due to the fault of the employer, the employee is paid additionally, for each day of delay, 0.3% of the amount not paid on term [4]. The largest debts are attested in the field of transport. Significant arrears also exist in industry, agriculture, construction.

According to the data provided by the National-branch trade union centres, the biggest arrears in the payment of salaries are the State Enterprise “Calea Ferată a Moldovei” (Moldovan Railway), and the management of the company motivates the existence of such a situation due to the deficit of financial means, which was created due to the critical decrease in the volume of rail freight and passenger transport. According to the results of the Labour Force Survey (AFM) [3], in the second quarter of 2020, the labour force (active population) of The Republic of Moldova, which includes the employed population plus the unemployed, accounted for 857,7 thousand people [9], being in decrease by 9.0% compared to the similar period of 2019 (943,0 thousand).

In terms of labour force, men (52.6%) had a higher share compared to women (47.4%), and more economically active people in rural areas registered a higher number than people from the urban environment (55.4% and 44.6%, respectively).

Occupation rate of the population aged 15 and over constituted 39.9% in 2020 (in the second quarter of 2019 – 43.4%). This indicator reached higher values among men – 44.8%, compared to women – 35.6%. The rates on the environment

înregistrat următoarele valori: 45,1% în mediul urban și 36,5% în mediul rural.

La categoria de vârstă 15-29 de ani, acest indicator a avut valoarea 34,0%, iar la categoria 15-64 de ani – 47,1%. Rata de ocupare a forței de muncă, a populației în vârstă (conform legislației naționale 16-59 de ani pentru femei și 16-63 de ani pentru bărbați), a fost de 50,4%. Populația încadrată în muncă a constituit 821,5 mii de persoane, fiind mai mică cu 8,8% față de trimestrul al II-lea din 2019 (901,1 mii). Ca și în cazul populației economic active, ponderea bărbaților este mai mare față de cea a femeilor (52,2%, respectiv, 47,8%), iar ponderea persoanelor ocupate din mediul rural a fost mai mare față de cea a persoanelor ocupate din mediul urban (56,0%, respectiv, 44,0%) [9].

Concluzie

În lumina celor sus-menționate și având în vedere datele oficiale pe acest segment, este lesne de conchis că, din păcate, în momentul actual, în Republica Moldova, drepturile omului pe piața muncii, de cele mai multe ori, continuă să fie încălcate. După cum am menționat anterior, din cauza salariilor mici și a necesității de a avea un nivel decent de viață, oamenii sunt nevoiți să plece în străinătate, ca să câștige resurse financiare și să-și poată întreține familiile rămase acasă.

Consider că, pentru a reduce nivelul sărăciei, dar și pentru a asigura o viață decentă pentru toți, aici, acasă, pentru a îmbunătăți situația pe piața muncii este necesară repunerea pe ordinea de zi a prevederilor conținute în Agenda 2030 și implementarea lor.

Or, astăzi, ca niciodată, țara noastră are nevoie stringentă de o schimbare a paradigmei de dezvoltare la toate nivelurile, pentru a face față provocărilor secolului XXI.

registered the following values: 45.1% in the urban area and 36.5% in the rural area.

In the age category 15-29 years, this indicator had the value 34.0%, and in the category 15-64 years – 47.1%. Rate of participation in the workforce of the elderly population (according to national legislation 16-59 years for women and 16-63 years for men) was 50.4%. Employed population accounted for 821.5 thousand people, being 8.8% lower than in the second quarter of 2019 (901.1 thousand). As in the case of the economically active population, the share of men is higher than that of women (52.2% and 47.8%, respectively), and the share of employed people in rural areas was higher than that of people employed in urban areas (56.0% and 44.0%, respectively) [9].

Conclusion

In the light of the above and given the official data on this segment, it is easy to conclude that, unfortunately, nowadays, in the Republic of Moldova human rights on the labour market, in most cases, continue to be violated. As it was stated above, because of low wages and the need to have a decent standard of living, people are forced to go abroad in order to earn financial resources for a living and to be able to support the families left at home.

We believe that in order to reduce the level of poverty, but also to ensure a dignified life for everyone here, at home, to improve the situation on the labour market is necessary to return back on the agenda the provisions contained in The 2030 Agenda and to implement them.

Or, today as never before, our country has an urgent need for a paradigm shift at all levels to meet the challenges of the 21st century.

Bibliografie/Bibliography:

1. Analysis of monetary poverty and wellbeing of households with children, based on 2019 Household Budget Survey results URL: https://statistica.gov.md/public/files/publicatii_electronice/Copiii_Moldovei/Analiza_saraciei_copii_eng_2019.pdf
2. Banca Mondială în Moldova URL: <https://www.worldbank.org/ro/country/moldova/overview#2>
3. Cercetarea statistică selectivă asupra gospodăriilor populației URL: <https://statistica.gov.md/libview.php?l=ro&id=2123&idc=223>
4. Confederația Sindicatelor: Restanțele salariale de peste 20 milioane de lei, la întreprinderile din țară URL: <https://newsmaker.md/ro/confederatia-sindicatelor-restante-salariale-de- peste-20-milioane-de-lei-laintreprinderile-din-tara/>

5. Câștigul salarial mediu lunar nominal brut în trimestrul IV 2020, pe activități economice URL: <https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=6930>
6. Demografia Republicii Moldova URL: https://ro.wikipedia.org/wiki/Demografia_Republicii_Moldova
7. Dreptul la muncă și la protecția muncii (Raportul privind respectarea drepturilor omului în Republica Moldova în anul 2016) URL: <http://old.ombudsman.md/ro/content/dreptul-la-munca-si-la-protectia-muncii-raportul-privind-respectare-a-drepturilor-omului>
8. Evaluarea rapidă a OIM privind impactul COVID-19 asupra bunăstării migranților moldoveni: date empirice privind strategiile și contribuțiile migranților URL: https://moldova.un.org/sites/default/files/2020-07/IOM%20Diaspora%20Survey%20Report-RO_FINAL_0.pdf
9. Forța de muncă în Republica Moldova: ocuparea și șomajul în trimestrul II 2020 URL: <https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=6749>
10. Nivelul sărăciei în Republica Moldova în anul 2019 URL: <https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=6865>
11. Obiectivul 8: Muncă decentă și creștere economică URL: <https://www.md.undp.org/content/moldova/ro/home/sustainable-development-goals/goal-8-decent-work-and-economic-growth.html>
12. Salariul mediu din Republica Moldova a crescut cu 10% în 2020 URL: <https://esp.md/ro/sobytiya/2021/03/02/salariul-mediu-din-republica-moldova-a-crescut-cu-10-2020-cel-mai-bine-castiga-it>
13. Situația salariaților din Republica Moldova: o criză structurală URL: http://moldova.fes.de/fileadmin/user_upload/2020/Publications/Syndex__Situatia_Salariatilor_din_Republica_Moldova_O_Criza_Structurala__1_.pdf